

GÓL!

Penguin
Random
House

A fordítás alapja:

Goal!: Football As You've Never Seen It Before
First published in Great Britain, London, 2017

Copyright © Dorling Kindersley Limited, 2017
A Penguin Random House Company

Fordította © Bokor Péter, 2018

Szerkesztette: Pincési László

HVG Könyvek, Budapest, 2018
Kiadóvezető: Budaházy Árpád
Felelős szerkesztő: Szűcs Adrienn
www.hvgkonyvek.hu

ISBN 978-963-304-561-9

Minden jog fenntartva. Jelen könyvet vagy annak részleteit tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképes úton vagy más módon – a kiadó engedélye nélkül közölni.

Kiadja a HVG Kiadó Zrt., az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

Felelős kiadó: Szauer Péter

Nyomdai előkészítés: HVG Press
Felelős vezető: Tóth Péter

A WORLD OF IDEAS:
SEE ALL THERE IS TO KNOW

www.dk.com

Nyomás: TBB, Szlovákia

TARTALOM

A csodálatos játék

Ősi labdajátékok	6
Megszületett a labdarúgás	8
A futball elterjed az egész világon	10
A modern kor	12
Női labdarúgás	14
Ráadás	16

Játék a sípszóig

A játék szabályai	20
A pálya	22
A labda belülről	24
Mezeket fel!	26
Tökéletes focicsukák	28
A játékvezető	30
Játékvezetői asszisztensek	32
Visszaszámlálás	
a kezdőrúgásig	34
Lesen ragadva	36
Mi a szabálytalanság?	38
Szabadrúgások	40

Tizenegyesek	42
Szögletek	44
A lapok rendszere	46
Gólvonal-technológia	48
Nyomkövetés	50
Ráadás	52

Csapatjáték

Tornák és trófeák

Egyéni készségek

A labda kezelése	56
Passzolás	58
Cselezés	60
Lövés	62
Kapáslövés	64
Fejelés	66
Szerelés	68
Ráadás	70

A kapus	74	FIFA-világbajnokság	116
Stabil védekezés	76	UEFA-Európa bajnokság	118
Sokszínű középpálya	78	Copa América	120
Cseles csatárok	80	Afrikai Nemzetek Kupája	122
Formációk	82	AFC Ázsia Kupa	124
További formációk	84	Olimpiai játékok	126
Pontrúgások: támadás	86	FIFA női világbajnokság	128
Pontrúgások: védekezés	88	UEFA Bajnokok Ligája	130
Futballzsenik	90	Libertadores Kupa	132
Ráadás	92	Dicsőséglista	134

A klubok világa

A klub működtetése	96
A vezetőedző	98
A stadion	100
Átigazolás	102
Edzés	104
Sérült testrészek	106
Heti beosztás	108
A szurkolók	110
Ráadás	112

Fogalomtár	140
Név- és tárgymutató	142
Köszönetnyilvánítás	144

A csodálatos játék

Senki nem tudja, ki találta fel a labdarúgást, de az 1863-ban lefektetett szabályokat követően nem tartott sokáig, hogy a futball elérjen a világ minden szegletébe. Ma ez a föld legnépszerűbb sportja, mintegy 3,5 milliárd szurkolóval.

Ősi labda-játékok

Az emberiség **legalább 4000 éve** játszik labdajátékokat. A kezdeti játékoknak megvoltak a **saját szabályaik**, néhány közülük **hasonlított a labdarúgáshoz**.

A cu-csü az összes társadalmi réteg körében népszerű játék volt évszázadokon keresztül.

A cu-csü, ami „labdát rúgni” jelent, Japán, Korea és Vietnám kedvelt játéka volt.

A cu-csüt először Kínában játszották, több mint 2000 évvel ezelőtt, és sok hasonlóságot mutatott a mai futballal. A játékosok nem használhatták a kezüket vagy a karjukat, és a labda kapuba juttatásával lehetett gólt szerezni.

MEZOAMERIKAI LABDAJÁTÉK

A mezoamerikai labdajátékot 3600 évvel ezelőtt játszották Közép-Amerikában. Ez a világ legrégebbi csapatsportja. A pályán lévő játékosok nem használhatták a kezüket, és az számított gólnak, ha a labdát átjuttatták egy karikán.

Az egyes játékosok hírnévre és vagyoni tehetek szert, a 10. században pedig már nemzeti bajnokságot is rendeztek, hogy eldöntsék, melyik a legjobb csapat.

A tétmeccseken két, 12–16 játékosal felálló csapat játszott egymás ellen.

A labda kívülről bőrborítást kapott, a belsejét tollakkal tömték ki.

Megszületett a labdarúgás

Angliai bentlakásos iskolákban számos, a futballhoz hasonló játékot játszottak a **19. század közepén**. Ezeknek a **szabályai** azonban **annyira eltértek** egymástól, hogy a különböző iskolák csapatainak szinte lehetetlen volt egymás ellen játszaniuk.

A bulin kívüli játékosokat „utóvédeknek” nevezték. Az ő feladatuk volt a labda elrúgása a buli fölött az ellenfél kapuja felé.

Az utóvédeknek két fajtájuk volt: „rövidek” és „hosszúak”.

**Az etoni
futball
szabályait
először
1815-ben
írták le.**

AZ ANGOL LABDARÚGÓ-SZÖVETSÉG (FA)

Az angol Ebenezer Cobb Morley-t nevezik az Angol Labdarúgó-szövetség atyjának. Levele, amelyben egységes szabályrendszert javasolt (így a csapatok játszhattak egymás ellen), tanácskozások sorozatához vezetett, végül 1863. október 26-án megalakult a helyi futbalszövetség. Az első szabályokat néhány hónappal később jelentették meg.

Nyolc játékosból állt a buli: három „szélső”, két „oldalőr”, egy „őr”, egy „figyelő” és egy „repülő”.

Az etoni elitiskolában űzték – és űzik a mai napig – ezt a játékot. Akárcsak a futballban, a labda itt is gömbölyű, és a játékosoknak nem szabad felvenniük. A szabályok viszont bonyolultabbak, és van benne tolongás is, a „buli”.

AZ ELSŐ VÁLOGATOTTMECCS

Az első válogatottmérkőzést Anglia és Skócia játszotta a skóciai Glasgow-ban, 1872-ben. A végeredmény 0-0 lett.

A labdarúgás a Brit Birodalom kapcsolatai révén egyre terjedt más országokban is, többnyire a nagy számban utazó brit munkások által. Nem kellett sokat várni a különböző országok első nemzeti futbollszövetségeinek létrehozására.

1863 Megalakul az Angol Labdarúgó-szövetség, a labdarúgás első nemzeti irányítószervezete.

1876 Megalakul a walesi szövetség.

1891 Új-Zéland az első Európán kívüli ország, amely saját nemzeti labdarúgó-szövetséget hoz létre.

1893 Az első dél-amerikai nemzeti labdarúgó-szövetség Argentínában alakul meg.

1901 Megalakul a Magyar Labdarúgók Szövetsége.

1921 Egyiptom az első afrikai ország, amely saját nemzeti labdarúgó-szövetséget hoz létre.

1924 Megalakul a Kínai Labdarúgó-szövetség.

1928 Izrael és Palesztina nemzeti szövetséget alapít.

1860

1873 Skóciában megalakul a világ második nemzeti labdarúgó-szövetsége.

1890

1889 Dánia és Hollandia az első két ország a kontinentális Európában, amelyek saját nemzeti szövetséget alapítanak.

1920

1912 Megalakul a Kanadai Labdarúgó-szövetség. Ezt egy év múlva követi az Egyesült Államok szövetsége.

1939 A II. világháború kezdetéig 109 nemzeti szövetség jön létre.

A futball elterjed az egész világon

Az 1857-ben alapított Sheffield FC a világ legrégebbi futballklubja.

Miután 1863-ban megalakult az Angol Labdarúgó-szövetség, **valamivel több, mint egy évszázad** kellett hozzá, hogy a futball megjelenjen **minden kontinensen** és a világ **csaknem összes országában**.

1947 Az újonnan létrejött Pakisztánban is megalakul a nemzeti szövetség.

1965 Megalakul a Zimbabwei Labdarúgó-szövetség, miután az ország kivívta függetlenségét Nagy-Britanniától.

1971 Az Egyesült Arab Emírségek szövetsége ugyanabban az évben alakul, amikor az országot is megalapították.

1989 Fehéroroszország az első korábbi szovjet állam, amely nemzeti labdarúgó-szövetséget alapít.

2011 Dél-Szudánban alakul meg utoljára nemzeti szövetség.

1950

1960 Tizenkét nemzeti szövetség alakul a világban; a legtöbb egy éven belül.

1961 Megalakul az Ausztrál Labdarúgó-szövetség, éppen 70 évvel az új-zélandi után.

1980

1991 Az apartheid végével megalakul a Dél-afrikai Labdarúgó-szövetség.

2010